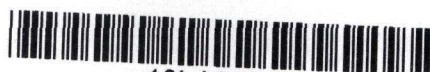

Gemeente Oude IJsselstreek
T.a.v. mevrouw E. Duijnstée
Postbus 42
7080 AA GENDRINGEN

Gemeente Oude IJsselstreek

Ontvangen: 27/01/2010

10ink00849

Doetinchem, 26 januari 2010

Betreft: **rapportage aanvullend ecologisch onderzoek**
Project: **09045436 OUD.G10.ECO**

Geachte mevrouw Duijnstée,

Hierbij ontvangt u in vijfvoud de rapportage betreffende het aanvullend ecologisch onderzoek ter plaatse van het plangebied Vogelbuurt te Ulft in de gemeente Oude IJsselstreek. Tevens is de eindfactuur meegezonden.

Heeft u nog vragen of opmerkingen naar aanleiding van de rapportage of de uitkomst van het onderzoek, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groeten,
Econsultancy

Ing. E.R. Witter,
projectleider

Fabriekstraat 19c
7005 AP DOETINCHEM

Vanaf 11 januari 2010 voeren wij onze werkzaamheden uit vanuit ons nieuwe pand

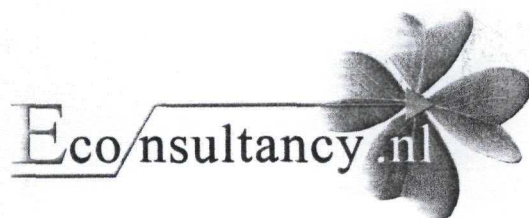
VESTIGING
Doetinchem
POST/BEZOEKADRES
Havenstraat 124
PC/PLAATS
7005 AG Doetinchem
TELEFOON
(0314) 36 51 50
FAX
(0314) 36 51 77
E-MAIL
doetinchem@
econsultancy.nl
INTERNET
econsultancy.nl

RABOBANK SWALMEN
15 03 93 997

VESTIGINGEN
Boxmeer
Doetinchem
Swalmen

KVK NUMMER
130 382 86

BTW NUMMER
NL8050 75 197B01

KOPIE

Gemeente Oude IJsselstreek
T.a.v. mevrouw E. Duijnstée
Postbus 42
7080 AA GENDRINGEN

VESTIGING
Doetinchem
POST/BEZOEKADRES
Havenstraat 124
PC/PLAATS
7005 AG Doetinchem
TELEFOON
(0314) 36 51 50
FAX
(0314) 36 51 77
E-MAIL
doetinchem@
econsultancy.nl
INTERNET
econsultancy.nl

EINDFACTUUR

factuurdatum: 26 januari 2010
vervaldatum: 9 februari 2010

projectnummer: 09045436 OUD.G10.ECO
factuurnummer: 210.036/MKo

Betreft: eindfacturatie aanvullend ecologisch veldonderzoek ter plaatse van het plangebied
Vogelbuurt te Ulft in de gemeente Oude IJsselstreek

facturatie 70%	€	6.667,50
B.T.W. 19 %	€	1.266,83
TOTAAL TE VOLDOEN	€	7.934,33

Wij verzoeken u dit bedrag binnen 14 dagen na de factuurdatum over te maken op rekeningnummer **15.03.93.997** van de Rabobank te Swalmen t.n.v. "Econsultancy - De Lage Landen Trade Finance" onder vermelding van het factuurnummer. De betaling van deze factuur kan wegens verpanding van de vordering uitsluitend geschieden aan De Lage Landen Trade Finance bv.

RABOBANK SWALMEN
15 03 93 997
VESTIGINGEN
Boxmeer
Doetinchem
Swalmen
KVK NUMMER
130 382 86
BTW NUMMER

AANVULLEND ECOLOGISCH VELDONDER-
ZOEK

PLANGEBIED VOGELBUURT EN BIEZENAK-
KER

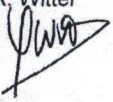
TE ULFT

GEMEENTE OUDE IJSSELSTREEK

Project: OUD.G10.ECO
Rapportnummer: 09045436
Status: Eindrapportage
Datum: 25 januari 2010
Opdrachtgever: Gemeente Oude IJsselstreek
Postbus 42
7080 AA Gendringen
Tel. 0315 - 292425
Fax 0315 - 292293
Contactpersoon: Mevr. E. Duijnstée

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl

Opsteller: Ing. M. Koen
Paraaf:

Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	GEBIEDSBESCHRIJVING	1
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	1
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	1
2.3	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	1
3.	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	2
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	2
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	5
5.1	Broedvogels	5
5.2	Vleermuizen	5
5.3	Grondgebonden zoogdieren	8
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	8
6.1	Broedvogels	8
6.2	Vleermuizen	10
6.3	Grondgebonden zoogdieren	11
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
2. - Overzichtskaart onderzoekslocatie met veldresultaten

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Oude IJsselstreek opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch veldonderzoek ter plaatse van het plangebied Vogelbuurt te Ulft in de gemeente Oude IJsselstreek.

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en (her)ontwikkeling van het plangebied "Vogelbuurt en Biezenakker".

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy bv in april 2009 binnen het plangebied heeft uitgevoerd (rapport 09035305 OUD.G03.ECO).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 64 ha) is gelegen aan de westzijde van de kern van Ulft in de gemeente Oude IJsselstreek (zie bijlage 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 41 C (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 222.500$, $Y = 434.500$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 222/434.

De onderzoekslocatie betreft de bestaande woonwijk "de Vogelbuurt", dat deel uit maakt van het plangebied "Vogelbuurt en Biezenakker". De onderzoekslocatie wordt aan de westzijde begrensd door het Oerseveld en de Vogelenzangweg. Aan de noordoostzijde vormt de Hogeweg de grens van de onderzoekslocatie. Voor de zuidoostzijde betreft dit de Hofstraat. Aan de zuidzijde wordt de grens gevormd door de groenstrook tussen de woonwijk aan de Wielewaal/Leeuwerik en de woonwijk aan de Valkenhof.

De vogelbuurt is een nieuwbouwwijk uit de jaren '70. De wijk bestaat voornamelijk uit woonblokken met kleine tuinen en relatief weinig groen, zowel openbaar als in privétuinen. In de wijk bevinden zich 4 type woningen die aangeduid worden als Vaneg, Platte Vaneg, Pégé-woning en Stenen Vaneg. Langs de rand van de wijk bevindt zich een aantal oudere, vrijstaande woningen.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens om de bestaande woonwijk "Vogelbuurt" te herstructureren. Hiertoe is een masterplan opgesteld. In de wijk wordt een aantal woonmilieus gerealiseerd en er komt een nieuwe hoofdontsluiting. De hergestructureerde woonwijk "Vogelbuurt" wordt met de te ontwikkelen woonwijk "Biezenakker" verbonden middels een centraal park, "het Oer".

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de herstructurering zal een deel van de bestaande bebouwing worden gesloopt. In totaal gaat het om circa 240 woningen. De woningen zullen worden vervangen door circa 150 nieuwe woningen. Behalve sloop zal ook renovatie plaatsvinden. Dit zal voor een aantal woningen ingrijpend zijn dan bij andere. Voor een aantal panden zal er sprake zijn van groot onderhoud. De sloop- en renovatieplannen hebben alleen betrekking op de woonblokken.

3. RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan (april 2009) is gebleken dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Flora- en faunawet er op een aantal punten meer informatie benodigd is:

Broedvogels

Ten tijde van het uitvoeren van de quickscan waren nesten van gierzwaluw en huismus nog niet jaar-rond beschermd. De verwachting was dat dit medio augustus 2009 zou veranderen. Om deze reden is aanbevolen deze twee vogelsoorten bij het onderzoek te betrekken. Inmiddels zijn de nesten van beide soorten jaarrond beschermd.

Vleermuizen

Uit de quickscan is gebleken dat er onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar waren over het gebruik door vleermuizen van de onderzoekslocatie en de directe omgeving. Gelet op de omvang van de onderzoekslocatie en de verschillende functies (verblijfplaats, foerageergebied en vliegroute,) die het gebied op basis van habitatkenmerken kan hebben, is het mogelijk dat er overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot vleermuizen.

Steenmarter

Binnen de onderzoekslocatie zijn diverse panden geschikt voor de steenmarter als verblijfplaats. Het is op basis van de quickscan niet bekend of de steenmarter gebruik maakt van het gebied. Geconcludeerd werd dat er nadere gegevens noodzakelijk zijn om het gebruik van de bebouwing door de steenmarter te kunnen vaststellen dan wel uitsluiten.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek naar de verschillende soortgroepen is gecombineerd uitgevoerd.

Voor ***gierzwaluw en huismus*** is, geheel in combinatie met het vleermuisonderzoek, een indicatief onderzoek uitgevoerd. Gierzwaluwen zoeken vaak in de avond hun nestplaatsen op en zijn in de avondschemering, vlak voor het uitvliegmoment van vleermuizen waar te nemen. Voor huismus is getracht om aan de hand van zichtwaarnemingen een indruk te verkrijgen van gebieden waar zich concentraties bevinden.

Voor ***vleermuizen*** zijn in de periode half mei tot eind september in totaal 19 aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Het aantal veldbezoeken is gebaseerd op een onderverdeling van het gebied in 4 deelgebieden, afhankelijk van het type woning en de voorgenomen ingreep (de deelgebieden zijn weergegeven in bijlage 2). Per deelgebied zijn 5 veldbezoeken uitgevoerd. De nadruk binnen de onderzoekslocatie ligt hierbij op de woningtypes Platte Vaneg en de Vaneg en op de ingreep sloop en ingrijpende renovatie.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd in de avonduren rond en na zonsondergang of in de ochtenduren voor en rond zonsopkomst. De inventarisatiemethode is uitgevoerd op basis van het protocol voor vleermuisinventarisaties 2 april 2009. Het protocol is opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ, in samenwerking met het Ministerie van LNV en de Gegevensautoriteit Natuur. Het totale aantal voorgestelde veldbezoeken is op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van twee waarnemers per veldronde. De geleverde onderzoeksinspanning is gebaseerd op de soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Verwacht wordt dat met 20 bezoeken verdeeld over de 4 deelgebieden omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid is verkregen over de functie van de onderzoekslocatie voor vleermuizen.

De veldbezoeken voor het onderzoek naar paarverblijfplaatsen is niet geheel conform het protocol uitgevoerd. Het protocol schrijft 2 bezoeken voor in de periode 15 augustus – 15 september. De onderzoekslocatie is met betrekking op paarverblijven op 12 augustus, 13 augustus en 28 september bezocht. De bezoeken van 12 en 13 augustus mogen als één bezoek binnen de periode van half augustus – half september worden gerekend. Hoewel het laatste veldbezoek volgens het protocol te laat is uitgevoerd, zijn er tijdens de betreffende avondronde volop baltende gewone dwergvleermuizen gehoord. Het wordt daarom niet verwacht dat door de kleine afwijking op de protocollaire waarnemperiode voor paarverblijven de onderzoeksresultaten negatief zijn beïnvloed.

Gedurende de maand juni hebben de meeste soorten hun kolonieplekken bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. In de maanden augustus en september maken vleermuizen gebruik van paarverblijfplaatsen en zijn met name gewone dwergvleermuizen in de omgeving van hun winterverblijf te vinden. Naast kraam- en paarverblijfplaatsen is het aanvullende onderzoek gericht op de functies zomerverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd door minimaal twee ecologen van Econsultancy, met behulp van bat-detectors (Pettersson D 240x en D 200). Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende dieren. Tijdens de veldbezoeken in augustus en september is voornamelijk gelet op sociale geluiden ter indicatie van paarverblijfplaatsen.

Tabel 1 onderzoeksinspanning per veldbezoek en weersomstandigheden

datum (2009)	moment v/d dag	tijdsduur	temp. (°C)	bewolking (%)	wind (Bft.)	neerslag	bijzonderheden
11 mei	avondronde	21:00 – 23:00	16	5	3-4	-	volle maan*
13 mei	avondronde	21:00 – 23:00	18	100	4-5	-	-
20 mei	avondronde	21:00 – 23:00	21	10	0	-	-
25 mei	avondronde	21:15 – 23:15	23	10	1	-	-
4 juni	avondronde	21:45 – 23:45	13	70	5	-	-
10 juni	avondronde	21:30 – 23:00	18	100	4	lichte regen	-
11 juni	avondronde	21:30 – 23:30	16	10	4	-	-
17 juni	avondronde	21:30 – 23:30	18	75	1	-	-
18 juni	ochtendronde	04:00 – 06:30	15	100	1-2	-	-
24 juni	ochtendronde	04:00 – 06:00	10	0	1	-	-
29 juni	avondronde	21:00 – 00:00	22	5	1	-	-
6 juli	ochtendronde	04:30 – 07:30	19	60	2	-	volle maan*
8 juli	ochtendronde	04:30 – 08:00	20	100	3	-	volle maan*
14 juli	ochtendronde	04:30 – 07:30	14	10	0	-	-
21 juli	ochtendronde	04:30 – 06:30	12	10	0-1	-	-
3 augustus	avondronde	21:30 – 22:45	19	50	0-1	-	volle maan*
12 augustus	avondronde	21:00 – 23:00	21	80	0	-	-
13 augustus	avondronde	21:00 – 23:30	18	40	1-2	-	-
28 september	avondronde	20:00 – 23:00	14	70	3-4	-	-

* Tijdens de veldbezoeken met volle maan en een relatief heldere hemel is in het algemeen minder vleermuisactiviteit waargenomen. Vermoedelijk bestaat er een relatie tussen de activiteit van vleermuizen en volle maan.

Omdat het protocol (grotendeels) is gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid dat voldaan is aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn. Het kan echter nooit worden uitgesloten dat verblijfsfuncties van individuele dieren tijdens het onderzoek zijn gemist, maar er is wel aan de vereiste onderzoeksinspanning voldaan.

Onderzoek naar **steenmarter** zal, afgezien van toevallige zichtwaarnemingen in de nachtelijke uren tijdens het vleermuisonderzoek, vooral door inspectie van leegstaande schuurtjes moeten plaatsvinden. Dit onderzoek is vooralsnog niet uitgevoerd. Voorgesteld wordt om hieraan in samenspraak met Wonion invulling aan te geven, mogelijk door beheerders van de woningbouwvereniging zelf.

Overzicht veldbezoeken

Econsultancy bv heeft alle disciplines in eigen beheer uitgevoerd. Alle veldbezoeken zijn door minimaal twee personen uitgevoerd. Onderstaande tabel is de onderzoeksinspanning per onderzochte soortgroep weergegeven.

Tabel II **onderzoeksinspanning per soortgroep**

	mei	juni	juli	augustus	september	totaal
vleermuizen	4 veldbezoeken	7 veldbezoeken	4 veldbezoeken	3 veldbezoeken	1 veldbezoek	19 veldbezoeken
gierzwaluw en huismus	combinatie	combinatie	combinatie	-	-	15 veldbezoeken
steenmarter	combinatie	combinatie	combinatie	combinatie	combinatie	19 veldbezoeken

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Broedvogels

Gierzwaluw

Binnen de onderzoekslocatie zijn gedurende het broedseizoen 13 nestlocatie van gierzwaluw vastgesteld. Vanwege het korte moment van invliegen en de omvang van het gebied, is het mogelijk dat er enkele nestlocaties zijn gemist. Door de hoeveelheid veldbezoeken is er echter een goed beeld ontstaan waar de gierzwaluwnesten zich bevinden en naar welk soort bebouwing de voorkeur uitgaat als nestlocatie.

De waargenomen nestlocaties bevinden zich hoofdzakelijk binnen de deelgebieden III en IV. Daarnaast is er een aantal nesten buiten de onderzoekslocatie aangetroffen, met name in de bebouwing aan de noordzijde van de Hogeweg. Alle waargenomen nesten bevinden zich in bebouwing met dakpannen daken, waarbij de buitenste dakpannen oversteken. Dergelijke woningen zijn onder andere te vinden aan de Colibristraat, de Kwartellaan en de Sperwerstraat. Een overzicht van alle waargenomen nestlocatie van gierzwaluw zijn weergegeven in bijlage 2.

Huismus

Tijdens het gehele onderzoek zijn er weinig huismussen waargenomen. Ondanks dat het onderzoek naar huismus, door het gecombineerd uitvoeren, vooral in de ochtend- en avonduren heeft plaatsgevonden, is wel aan te geven dat de deelgebieden met voornamelijk bebouwing voorzien van platte daken (I en IV) geen leefgebied (tevens broedbiotoop) van huismus betreft. Dit heeft met name te maken met de ongeschiktheid van de bebouwing. Huismussen nestelen meestal in ruimtes onder dakpannen, welke zij via de dakgoot kunnen bereiken. Ondanks dat de bebouwing in de deelgebieden II en III meer geschikt zijn als nestlocatie, vanwege de aanwezigheid van dakpannen daken, zijn hier geen grote aantallen huismussen waargenomen. Oorzaak hiervan ligt, naast de landelijke trend voor wat betreft de achteruitgang van deze soort, vermoedelijk in de geringe aanwezigheid van groen in de wijk. Hierdoor kan worden aangenomen dat binnen de onderzoekslocatie geen bolwerk van huismus aanwezig is.

De huismussen die zijn waargenomen, bevinden zich in het gebied met woningen van het type Steenen Vaneg. Dit type is vooral aanwezig aan de westrand van de onderzoekslocatie, dat tegen het buitengebied met relatief veel groen is gelegen. Het betreft voornamelijk de bebouwing aan de Kwartellaan en het Mezenpad. Het voor huismus geschikte leefgebied is weergegeven in bijlage 2.

5.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Binnen de onderzoekslocatie zijn diverse verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen waargenomen. Daarnaast is binnen de onderzoekslocatie minimaal één vermoedelijke verblijfplaats van laatvlieger aangetroffen.

Op 4 juni 2009 is in de bebouwing van de Valkenhof 71 een kraamverblijfplaats van minimaal 62 gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Het betreft een woning van het type Platte Vaneg met een platdak, een houten betimmering langs de dakrand en stootvoegen. Via de stootvoegen en onderzijde van de houten betimmering hebben vleermuizen toegang tot de spouwmuur. Op 11 juni 2009 is in de bebouwing van de Eksterstraat 40 wederom een kraamverblijfplaats aangetroffen. Bij dit kraamverblijf zijn minimaal 41 uitvliegende dieren waargenomen. Het kraamverblijf aan de Eksterstraat bevindt zich in een zelfde type bebouwing als het kraamverblijf aan de Valkenhof.

Behalve de kraamverblijfplaatsen zijn er gedurende de periode mei – juli diverse zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis binnen de onderzoekslocatie aangetroffen. De aantallen waargenomen dieren per zomerverblijfplaats variëren tussen de 1 en 15 individuen.

De zomerverblijfplaatsen bevinden zich in bebouwing aan de Buizerdweg, Eksterstraat, Merellaan, Vinkenstraat en de Valkenhof. De zomerverblijven met meerdere dieren bevinden zich in de deelgebieden I en IV. Deze zomerverblijven bevinden zich in de buurt van de kraamverblijven en in hetzelfde type bebouwing als de kraamverblijven. De zomerverblijven met één individueel dier bevinden zich echter ook in deelgebied II, o.a. Merellaan en Vinkenstraat. Anders dan bij de overige aangetroffen verblijfplaatsen, bevinden deze zomerverblijfplaatsen zich in bebouwing met dakpannen daken (type Vaneg).

Gedurende de periode augustus – september zijn verdeeld over de gehele onderzoekslocatie enkele paarverblijfplaatsen aangetroffen. Bij deze verblijfsfunctie is er geen directe voorkeur voor een type woning aanwezig. De baltsgedragingen zijn waargenomen bij zowel bebouwing met platte daken (type Platte Vaneg) als bij bebouwing met dakpannen daken (type Vaneg). De aanwezigheid van paarverblijven kan er op duiden dat de betreffende bebouwing ook als winterverblijfplaats wordt gebruikt. Omdat winterverblijfplaatsen moeilijk zijn vast te stellen kan hier alleen een aanname worden gedaan. Op basis van de waarnemingen van gewone dwergvleermuizen gedurende het gehele seizoen, inclusief in paarperiode, is het dan ook met voldoende zekerheid aan te nemen dat de bebouwing binnen de onderzoekslocatie in gebruik is als winterverblijf. Het betreft hier bebouwing met zowel platte als dakpannen daken.

Tijdens het onderzoek met betrekking tot paarverblijven zijn er baltsgedragingen van gewone dwergvleermuis waargenomen, die niet direct te relateren zijn aan een gebouw. Vermoedelijk vliegt het betreffende mannelijke dier rond om vrouwtjes te zoeken. In welke bebouwing het paarverblijf zich (vermoedelijk) bevindt is in zo'n geval niet vast te stellen. De niet aan bebouwing gerelateerde baltsverblijven weergegeven in bijlage 2, moeten worden geïnterpreteerd als "ergens in de omgeving".

Naast verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis is er één waarschijnlijke (zomer)verblijfplaats van laatvlieger waargenomen in deelgebied IV. Op 25 mei 2009 zijn vanaf de Hogeweg circa 10 laatvliegers waargenomen, welke naar verwachting afkomstig waren uit bebouwing aan de Eksterstraat nr. 79 t/m 90, 68 t/m 76 of 56 t/m 66. Op 11 juni zijn aan de bebouwing Eksterstraat nr. 78 uitwerpselen van laatvlieger aangetroffen. Tijdens het veldbezoek of later in het seizoen zijn hier echter geen laatvliegers meer waargenomen. Deze vleermuissoort staat bekend als een frequente verhuizer, waardoor het lastiger is om verblijfplaatsen van laatvlieger te achterhalen dan van gewone dwergvleermuis. Vanwege het ontbreken van waarnemingen van grotere aantallen laatvlieger na 25 mei in relatie tot de bebouwing binnen de onderzoekslocatie, kan met voldoende zekerheid worden aangenomen dat zich binnen de onderzoekslocatie geen kraamverblijfplaats van laatvlieger bevindt.

Op 3 augustus is in deelgebied I een aantal laatvliegers waargenomen, die mogelijk afkomstig zijn uit verschillende woningen binnen deelgebied I. Het betreft hier naar verwachting zomerverblijfplaatsen van individuele of enkele laatvliegers. Vanwege het geringe aantal dieren, de snelheid waarmee ze vliegen en de omvang van het gebied was het niet mogelijk de daadwerkelijke verblijfplaats te achterhalen.

Van het gedrag en de verspreiding in de paarperiode is van laatvlieger in het algemeen weinig bekend. Deze algemene onwetendheid is terug te zien tijdens het onderzoek. In de periode juli - september, na de kraamperiode, zijn er namelijk bijna geen laatvliegers meer waargenomen. Het hoe en waarom is ook in de wetenschappelijke wereld nog onbekend.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Tijdens het onderzoek zijn er buiten de onderzoekslocatie enkele zomer- en paarverblijfplaatsen aangetroffen. Het betreft hier diverse woningen aan de noordzijde van de Hogeweg en een enkele woningen aan het Mezenpad.

Daarnaast bevinden zich naar verwachting in de vrijstaande woningen aan de Zeskamp en/of in de Kerk aan de Eltenseweg zomer- en/of kraamverblijven van laatvlieger. Op 29 juni zijn vanuit de richting van de Zeskamp meerdere laatvliegers waargenomen. Door tegen de vliegrichting in te lopen, werd waargenomen dat de laatste twee waargenomen laatvliegers uit de richting van de kerk aan de Eltenseweg kwamen. Langs het gemeentelijk groen aan de Zeskamp en in de tuinen van de daar aangelegde woningen zijn diezelfde avond circa 15 laatvliegers waargenomen, die zich vervolgens via de Vogelenzangweg naar het buitengebied begaven. Het is mogelijk dat deze zelfde groep laatvliegers een maand eerder binnen de onderzoekslocatie verbleven in de bebouwing aan de Eksterstraat 90 t/m 56 en dat een maand later een deel van deze laatvliegers zich in deelgebied I ophielden.

Foeragerende vleermuizen

Verspreid over de gehele onderzoekslocatie zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het betrof voornamelijk individuele dieren, die in tuinen, langs straat beplanting (bomen) of boven grasveldjes foerageerden. Het gemeentelijk groen met parkachtig karakter in de zuidwesthoek van deelgebied I wordt door meerdere gewone dwergvleermuizen gebruikt om te foerageren. Het gemeentelijk groen (struiken en bomen) langs het voet/fietspad Oerseveld wordt eveneens door meerdere gewone dwergvleermuizen gebruikt om te foerageren. De kleinschalige graslanden ten westen van het Oerseveld worden gebruikt om te foerageren door laatvliegers.

Alle groene elementen binnen de onderzoekslocatie maken deel uit van het foerageergebied van gewone dwergvleermuizen, waarbij de meer grootschalige groene elementen een belangrijke foerageerfunctie hebben. De foerageermogelijkheden binnen en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie worden voornamelijk net na het uitvliegen en net voor het invliegen gebruikt. Naar verwachting foerageren de meeste vleermuizen, gedurende de nacht, op grotere afstand van de onderzoekslocatie.

Vliegroutes

Binnen de onderzoekslocatie zijn geen op zichzelf staande lijnvormige (donkere) landschapselementen aanwezig, die als essentiële vliegroute voor vleermuizen kan worden bestempeld. Wel is er gedurende het onderzoek, met name tijdens de kraamperiode, een bepaald vliegpatroon geconstateerd. Vanaf de kraamverblijfplaats Valkenhof nr. 71 vlogen de meeste gewone dwergvleermuizen via het groen aan de westzijde van de basisschool en het gemeentelijk groen in het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie naar het buitengebied. Vanaf de kraamverblijfplaats Eksterstraat nr. 40 vlogen de meeste gewone dwergvleermuizen via de relatief donkere achtertuinen, tussen de Eksterstraat en de Hogeweg, in westelijke richting naar het buitengebied. In beide gevallen kiezen de meeste uitvliegende dieren de donkerste route in de directe omgeving om zich naar het buitengebied te verplaatsen. De in veel mindere aantallen waargenomen laatvliegers vlogen daarentegen meestal gewoon via de straten of dwars over de bebouwing.

Ondanks de waargenomen vliegpatronen van gewone dwergvleermuizen is hier geen sprake van een vliegroute, welke gedurende het gehele seizoen wordt gevold. Buiten de kraamperiode is het vliegpatroon namelijk veel meer verspreid. Dat vleermuizen buiten de kraamperiode meer verspreid en in kleine aantallen over het gebied zitten, is dan ook aan het meer verspreide vliegpatroon te zien. Vanuit meerdere richtingen zijn één of enkele gewone dwergvleermuizen waargenomen. Hierbij worden zowel de meer donkere tuinen als de verlichte straten gebruikt om zich door de onderzoekslocatie te verplaatsen.

Alle waargenomen (vermoedelijke) verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis (inclusief baltsgedragingen) en laatvlieger zijn inclusief functie en aantallen op kaart weergegeven in bijlage 2. Daarnaast zijn op deze kaart de meest belangrijke foerageermogelijkheden binnen en direct buiten de onderzoekslocatie en de belangrijkste vliegpatronen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger globaal weergegeven.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Steenmarter

Tijdens het veldbezoek op 25 mei en 17 juni is in de Eksterstraat, vanuit noordelijke richting, een steenmarter waargenomen. Het is echter onbekend of dit exemplaar een vaste verblijfplaats heeft binnen de onderzoekslocatie en of de betreffende verblijfplaats zal worden verstoord door de voorgenomen ingreep.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

In het kader van de voorgenomen plannen binnen de gehele onderzoekslocatie zijn er overtredingen te verwachten ten aanzien van gierzwaluwen, vleermuizen en mogelijk steenmarter. Overtredingen ten aanzien van huismus zijn in mindere mate te verwachten, bij de uitvoer van de plannen met betrekking tot de bebouwing aan het Mezenpad en de Kwartellaan.

6.1 Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespendif en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (*Dienst Regelingen, 25 augustus 2009*). De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden. Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en holenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger.

Ontheffingen op verbodsbepalingen ten aanzien van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. Dergelijke maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan, dienen vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

Uit recente informatie van Dienst Landelijk Gebied, die de ecologische toetsing van dergelijke plannen verzorgt blijkt dat de werkwijze bij de recente aanpassingen van de beoordeling van ontheffingsaanvragen nog niet geheel duidelijk is. Als overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen hoeft formeel het werkplan niet te worden voorgelegd aan Dienst Regelingen. Dienst Regelingen geeft er echter de voorkeur aan om alle plannen te toetsen. Voor projecten waar bezwaren verwacht worden is het namelijk juridisch van belang een goedgekeurd plan te hebben.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen maken naar verwachting al diverse jaren, gedurende het broedseizoen eind april - begin augustus, gebruik van de bebouwing binnen de onderzoekslocatie. Sloop en mogelijk ook renovatie van de gebouwen, zal leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet, wanneer gierzwaluwen de huidige nestlocaties niet meer kunnen gebruiken. De te verwachten overtredingen hebben betrekking op de bebouwing met dakpannen daken. De functie die de betreffende bebouwing heeft voor deze in aantal achteruitgaande Nederlandse broedvogel, zal zowel tijdens als na de werkzaamheden behouden moeten blijven.

Daarnaast is het mogelijk dat, door de voorgenomen vergroening van de onderzoekslocatie, gierzwaluwen (van oorsprong bewoners van kale rotsen) de onderzoekslocatie minder meer geschikt vinden. Door het groen kan er te weinig vliegruimte ontstaan en wordt het overzicht op het gebied door gierzwaluwen mogelijk verkleind.

Een aantal te nemen maatregelen ten behoud van de voortplantingsfunctie voor gierzwaluw kunnen zijn: het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden, speciale nestkasten plaatsen zowel binnen als buiten de onderzoekslocatie en een ander relatief kaal bebouwd gebied in de directe omgeving (binnen Ulf) extra aantrekkelijk maken voor gierzwaluwen, door onder andere het aanbieden van geschikt nestlocaties. De op te stellen maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan, dienen vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

Huismus

Huismussen maken in tegenstelling tot gierzwaluwen jaarrond gebruik van hun nestlocatie en daar bijhorend leefgebied. Dit leefgebied is vaak, afhankelijk van het voedselaanbod, niet groter dan een aantal tuinen. Overtredingen ten aanzien van huismus zijn alleen te verwachten bij de sloop van bebouwing aan het Mezenpad en de Kwartellaan. Er is hier echter geen sprake, in tegenstelling tot gierzwaluw, van een huismussen bolwerk dat wordt verstoord. Voor huismus geldt wel hetzelfde beschermingsregime als voor gierzwaluw. Tevens gaat het hier om hetzelfde type bebouwing en geldt ook hier dat de functie, die de betreffende bebouwing heeft voor deze eveneens in aantal achteruitgaande Nederlandse broedvogel, zowel tijdens als na de werkzaamheden behouden moet blijven.

Huismussen hebben in tegenstelling tot gierzwaluw mogelijk wel baat bij de vergroening van de onderzoekslocatie. Hierdoor ontstaan meer schuilmogelijkheden en sociale rustplaatsen voor huismussen. Wanneer het zelfs mogelijk is dat er ook plekken worden gecreëerd waar zaaddragende planten (onkruid) mogen groeien, kan het voedselaanbod voor huismus binnen de onderzoekslocatie toenemen. Andere maatregelen zijn het aanbieden van alternatieve nestlocaties tijdens de werkzaamheden, het aanbrengen van vogelvriendelijk dakschroten en het plaatsen van speciale dakpannen of nestkasten. Daarnaast kan ook de lokale bevolking, bijvoorbeeld door een folder of een informatieavond, worden geïnformeerd hoe hun tuinen vogelvriendelijk in te richten en hoe ze het voedselaanbod van met name huismussen kunnen vergroten.

Econsultancy adviseert om de huidige plannen met dreigende overtredingen ten aanzien van broedvogels met een jaarrond beschermde status, in dit geval gierzwaluw en huismus, samen met de op te stellen maatregelen om verstoring en overtreding te voorkomen, door Dienst Regelingen te laten toetsen.

6.2 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen.

De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven. Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. Dergelijke maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan dienen vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

Verblijfplaatsen

Door de sloop en mogelijk door renovatie van de bebouwing gaan er verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en naar verwachting ook laatvlieger verloren. Het betreft hier zowel kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en naar verwachting ook winterverblijven. Om de verblijfsfuncties van de onderzoekslocatie zowel na als tijdens de werkzaamheden te behouden dient er een activiteitenplan te worden opgesteld met daarin de te treffen maatregelen om verstoring en overtreding ten aanzien van vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger te voorkomen.

Hierbij valt te denken aan het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden, het aanbieden van voldoende geschikte alternatieve verblijfsmogelijkheden (bijvoorbeeld kasten) binnen het en buiten de onderzoekslocatie en het weer geschikt maken van de nieuwe en gerenoveerde bebouwing. Daarnaast dienen de maatregelen in de minst ongunstige periode worden uitgevoerd. De op te stellen maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan, dienen vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

Het aanvullend ecologische onderzoek bestaat uit een reeks van momentopnames. De uitkomsten hebben dan ook voornamelijk betrekking op de geschiktheid van de te slopen en renoveren bebouwing. De op te stellen maatregelen gelden dan ook voor alle type bebouwingen die geschikt zijn als verblijfplaats en niet alleen voor de bebouwing waar daadwerkelijk verblijfplaatsen zijn aangetroffen. Verblijfplaatsen van vleermuizen vormen een dynamisch geheel: vandaag zitten ze hier, terwijl ze morgen weer twee huizen verder kunnen zitten.

Foerageergebied

De huidige groene elementen blijven, enige aanpassing uitgezonderd, in de huidige situatie gehandhaafd. Met de toekomstige plannen zullen er zelfs meer groene elementen worden gerealiseerd binnen de onderzoekslocatie. Hierdoor zal het aanbod aan foerageermogelijkheden voor met name gewone dwergvleermuizen toe nemen. Wel is het van belang dat de huidige foerageergebieden binnen de onderzoekslocatie, het groen langs het Oerseveld en de Valkenhof niet meer wordt verlicht dan in de huidige situatie. Meer verlichting kan tot gevolg hebben dat vleermuizen de huidige foerageergebieden niet meer zullen gebruiken. Ten aanzien van laatvliegers zijn er geen nadelige gevolgen en te verwachten ten aanzien van het aanbod aan foerageermogelijkheden, mits deze niet meer worden verlicht als in de huidige situatie.

Vliegroutes

Door het ontbreken van een lijnvormig landschappelijk element binnen de onderzoekslocatie waar vleermuizen afhankelijk van zijn om de foerageergebieden te kunnen bereiken, is verstoring ten aanzien van vliegroutes niet aan de orde. Wel is het van belang relatief om donkere (groene) elementen binnen de onderzoekslocatie te handhaven. Door een aantal groene elementen te ontzien van verlichting of door verlichting zeer gericht te plaatsen, zullen er relatief donkere verbindingen aanwezig blijven waar vleermuizen gebruik van kunnen maken om de bebouwde kom te verlaten.

6.3 Grondgebonden zoogdieren

Door de zichtwaarnemingen van steenmarter binnen de onderzoekslocatie is het mogelijk dat deze gebruik maakt van de bebouwing binnen de onderzoekslocatie als vaste rust- of verblijfplaats. Voor steenmarter geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet.

Indien na het uitvoeren van de inspecties, waaraan nog invulling moet worden gegeven, blijkt dat steenmarter een verblijfplaats heeft binnen de onderzoekslocatie, die door de voorgenomen ingreep wordt verstoord en het niet mogelijk is om maatregelen te treffen die de functionaliteit garanderen, dient er voor het verstoren van de verblijfplaats een ontheffing te worden aangevraagd.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Oude IJsselstreek een aanvullend ecologisch veldonderzoek uitgevoerd ter plaatse van het plangebied Vogelbuurt te Ulft in de gemeente Oude IJsselstreek.

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en (her)ontwikkeling van het plangebied "Vogelbuurt en Biezenakker".

Voorgenomen ingreep:

De opdrachtgever is voornemens om de bestaande woonwijk "Vogelbuurt" te herstructureren. In de wijk wordt een aantal woonmilieus gerealiseerd en er komt een nieuwe hoofdontsluiting. Ten behoeve van de herstructurering zal een deel van de bestaande bebouwing worden gesloopt. In totaal gaat het om circa 240 woningen. De woningen zullen worden vervangen door circa 150 nieuwe woningen. Behalve sloop zal ook renovatie plaatsvinden. Dit zal voor een aantal woningen ingrijpender zijn dan bij andere. Voor een aantal panden zal er sprake zijn van groot onderhoud.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De bebouwing met dakpannen daken (type Vaneg) binnen de onderzoekslocatie is op diverse plaatsen in gebruik als nestlocatie door gierzwaluwen en in mindere mate door huismussen. De bebouwing met platte daken (type Platte Vaneg) is op minstens twee plekken in gebruik als kraamverblijfplaats door gewone dwergvleermuis. Daarnaast is deze bebouwing in gebruik als zomerverblijf, paarverblijf en naar verwachting als winterverblijf door gewone dwergvleermuis en vermoedelijk laatvlieger. De bebouwing met dakpannen daken (type Vaneg) zijn in mindere mate in gebruik als zomerverblijf, paarverblijf en mogelijk winterverblijf door gewone dwergvleermuis. In deze type bebouwing zijn geen kraamverblijven aangetroffen. Binnen de onderzoekslocatie komt steenmarter voor. Het is mogelijk steenmarter een vaste rust- of verblijfplaats heeft binnen een te slopen of renoveren bebouwing binnen de onderzoekslocatie.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet:

Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van nestlocaties van gierzwaluw en huismus, en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger behouden moeten blijven. Hierbij valt te denken aan: Hierbij valt te denken aan het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden, het aanbieden van voldoende geschikte alternatieve nestlocaties en verblijfsmogelijkheden (bijvoorbeeld kasten en speciale dakpannen) binnen het en buiten de onderzoekslocatie en het weer geschikt maken van de nieuwe en gerenoveerde bebouwing. Daarnaast dienen de maatregelen in de voor de betreffende soort minst ongunstige periode worden uitgevoerd.

Ten aanzien van foerageergebieden en vliegroutes dienen de huidige relatief donkere groene zone niet meer worden verlicht dan in de huidige situatie het geval is.

Indien niet mogelijk is om door het treffen van maatregelen de functionaliteit van een of meerdere eventueel aanwezige verblijfplaats(en) van steenmarter te garanderen, kan voor het verstoren van een dergelijke verblijfplaats ontheffing worden aangevraagd.

Noodzaak tot nader onderzoek:

Voorgesteld wordt om in samenspraak met Wonion invulling te geven aan het inspecteren van geschikte verblijfsmogelijkheden met betrekking tot steenmarter.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c:

Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en vleermuizen worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn en uit de Habitatrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een nest- of verblijfplaats behouden moeten blijven. Dergelijke maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kan vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

Econsultancy adviseert om de huidige plannen met dreigende overtredingen samen met de op te stellen maatregelen om verstoring en overtreding te voorkomen, wel door Dienst Regelingen te laten toetsen.

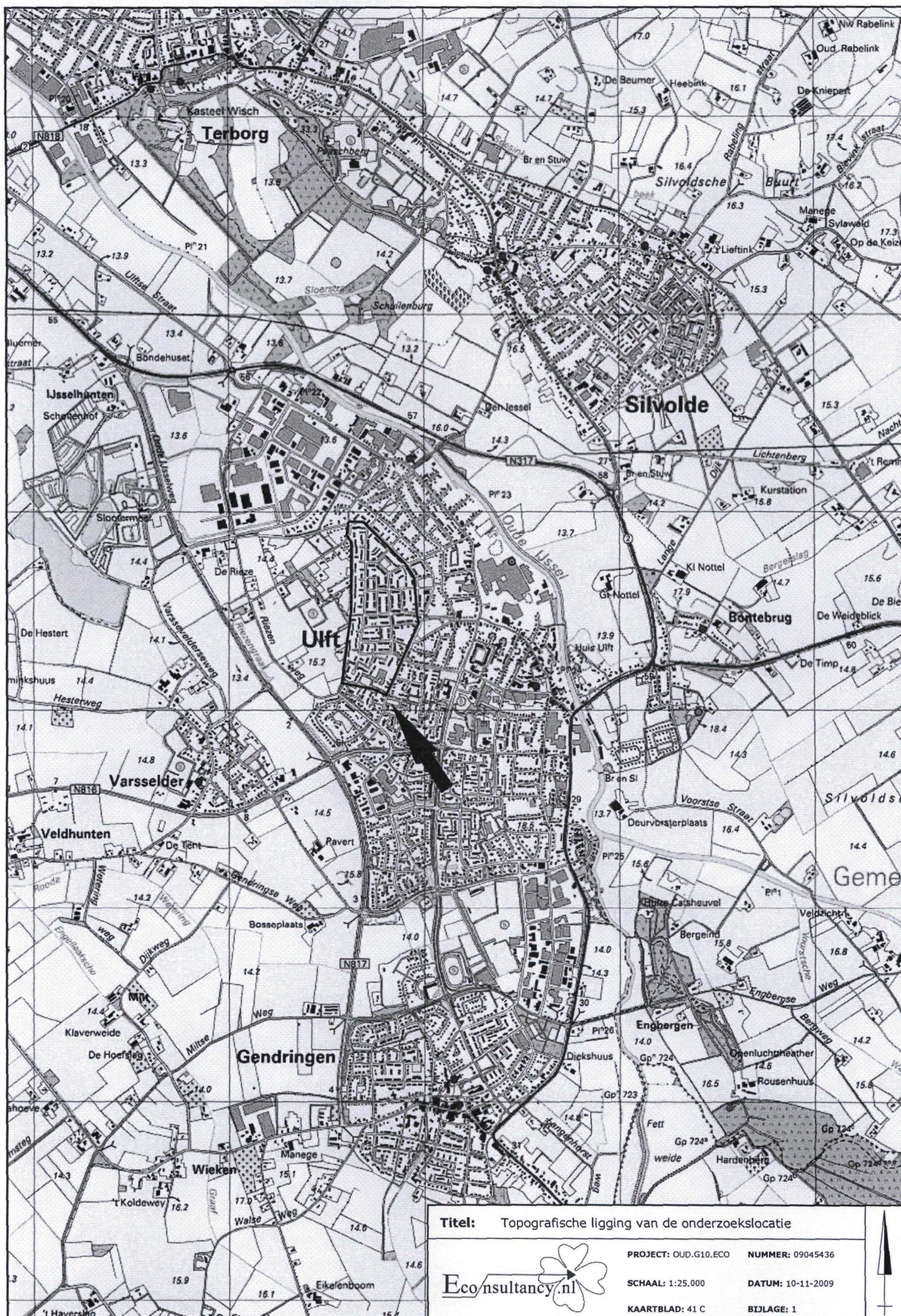
Er kan een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden voor de verstoring van de vaste rust- en verblijfplaats van steenmarter, in het geval dat het treffen van maatregelen die de functionaliteit garanderen niet mogelijk is.

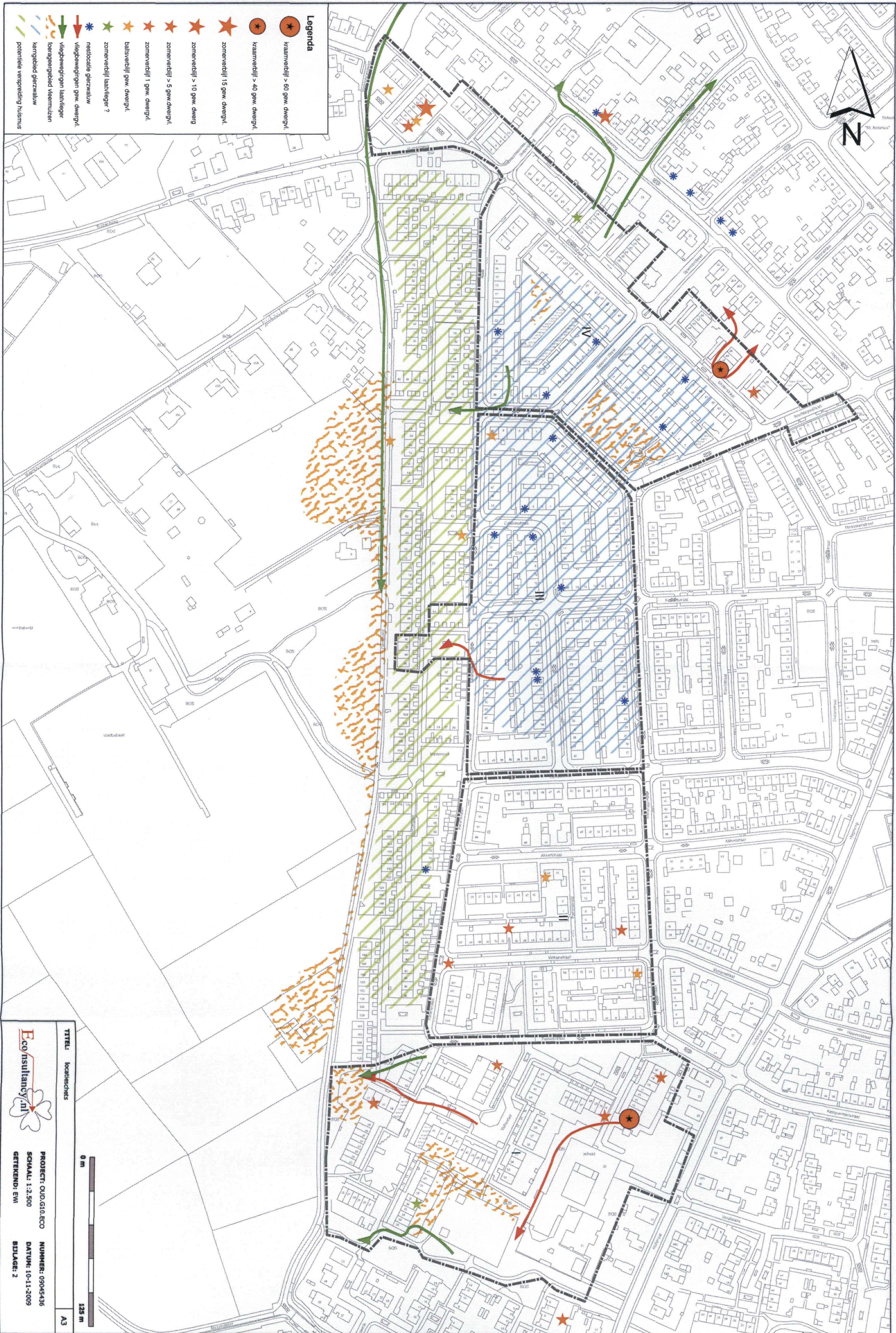
Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd
	jaarrond beschermd	ja	nee	ja	heeft betrekking op gierzwaluw en huismus
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	nee	ja	heeft betrekking op gewone dwergvleermuis en laatvlieger
	foerageergebied	mogelijk	nee	mogelijk	behoud van huidige donkere (groene) zones
	vliegroutes	mogelijk	nee	mogelijk	behoud van huidige donkere (groene) zones
Grondgebonden zoogdieren		mogelijk	ja	mogelijk	heeft betrekking op steenmarter

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan dienen vooraf door Dienst Regelingen te worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

TITEL: lochtschies

0 m 125 m

PROJECT: OUD-G10.ECO
SCHAAK: 1:2.500
GETEKEND: EWI

NUMMER: 09045436
DATUM: 10-11-2009
BIJLAGE: 2

A3